

06.04.2022

Dnro 329/03.04.04.04.02/2022

Asia

Maksutonta koulukuljetusta koskeva valitus

Valittajat**Päätös, josta valitetaan**

Enonkosken kunnan sivistyslautakunta 2.2.2022 § 8

Sivistyslautakunta ei ole myöntänyt valittajien lapselle maksutonta koulukuljetusta 1. ja 2 luokan ajaksi kotoa asti, vaan 700 metrin matka koulukuljetusreitillä varteen katsotaan koulumatkan omavastuuosuudeksi. Päätöksen perustelujen mukaan tie 471 ei ole lapsen itsekuljettavalla osuudella erityisen vilkas, liikennemäärä on alle 400 autoa vuorokaudessa ja raskaan liikenteen osuus on noin 10 prosenttia. Viranomaisella on vuosikymmenien kokemus koulukuljetusten järjestämisestä myös tien 471 varrella ja 1. vuosiluokan oppilaalla on riittävät valmiudet kävellä tienreunaa 700 metrin matkan, vaikka haja-asutusalueella ei yleensä ole jalkakäytävää eikä valaistusta. Tien ylityksessä Ihamaniementien risteyksessä on hyvä näkyvyys ja poliisin tilastoimat tieliikenneonnettomuudet vuosina 2016–2020 kyseisellä tieosuudella kertovat, ettei ole tapahtunut yhtään loukkaantumiseen, kuolemaan tai henkilövahinkoihin johtanutta onnettomuutta. Kyseiseen tieosuuteen on käyty tutustumassa sekä syksyisissä että talvisissa olosuhteissa. Kunta ei käytä Koululiitu-ohjelmaa perusteena järjestäessään koulukuljetuksia ja esimerkiksi tien 471 varrella kunnalla on suosituksia tiukempi linja koulukuljetusten myöntämisessä.

VAATIMUKSET HALLINTO-OIKEUDESSA

Valituksenalainen päätös on kumottava ja valittajien lapselle myönnettävä maksuton koulukuljetus 1. ja 2. vuosiluokan ajaksi hakemuksen mukaisesti koko koulumatkalle.

Kyseessä olevaa tieosuutta ei ole aikaisemmin tarvinnut 1. tai 2. vuosiluokan oppilaiden kulkea koulumatkanaan. Tieosuudella on asunut lapsiperheitä ja heille kuljetus on järjestetty kotoa tai omasta pihatienristeyksestä. Lapsen 700 metrin itsekuljettava osuus kulkee seututie 471:n eli Enonkoskentien

reunaa Ihamaniementien risteyksessä olevalle linja-autopysäkille. Tiellä on 80 km/h nopeusrajoitus eikä tiellä ole jalkakäytävää tai piennarta, jolla kävellä. Tieosuudella ei ole valaistusta, tiellä kulkee suhteessa liikennemäärään paljon raskasta liikennettä, talvisin tie on pimeä ja auraamaton ja koulumatkaan kuuluu tienylitys Ihamaniementien risteyksessä. Hanhivirran lossi tuo oman erityispiirteensä liikenteeseen, koska autot ajavat lossilta jonossa, jolloin jalankulkijan huomaaminen on vaikeampaa. Lisäksi koulukyyti ajaa lossin yli juuri ennen lossin tauon alkua, jolloin riski ylinopeuksiin reitillä on suurempi. Lossi lisää tieosuuden raskaan liikenteen määrää, sillä isoimmat autot kiertävät lossin Savonrannan kautta. Reitillä on kaksi huonon näkemän kohta, joista valittajat ovat toimittaneet valokuvia aiemman valituksensa yhteydessä. Talvisin tie on aurattuna niin kapea, että jalankulkija joutuu kävelemään ajoradalla. Koululiitu-ohjelman tammikuussa 2022 päivitetyn version mukaan tieosuuden riskiluku on 240,7 ja tietä voidaan pitää turvattomana 5. vuosiluokan oppilaalle. Koululiitu-ohjelman karttojen mukaan kyseessä on kunnan vaarallisin tieosuus. Valituksenalaisessa päätöksessä kunta ei ole huomionnut lossin erityistä vaikutusta kyseisen tieosuuden liikenteeseen tai huonon näkemän kohtia. Perusteluista ei myöskään käy ilmi, miksi kunta katsoo Koululiitu-ohjelman kartoista poikkeavasti, ettei itsekuljettava osuus ole vaarallinen valittajien lapselle.

Ihamaniementiellä koulukuljetukset ajetaan tilataksilla, jolloin taksilla on kokonsa puolesta mahdollista pysähtyä teiden risteyksiin. Ihamaniementien varressa koululaiset otetaan kyytiin omista pihateiden liittymistä ja tällä samalla periaatteella olisi yhdenvertaista käydä hakemassa valittajien lapsi omasta pihatien liittymästä, erityisesti, kun Enonkoskentie on huomattavasti vaarallisempi ja vilkasliikenteisempi kuin Ihamaniementie. Valituksenalaisesta päätöksestä ei ilmene, kuka on käynyt tutustamassa itsekuljettavaan osuuteen tai onko arvioinnin tehnyt ammattilainen.

Lausunto ja vastine

Enonkosken kunnan sivistyslautakunta on antanut lausunnon, jonka mukaan rehtori-sivistystoimenjohtaja on tutustunut tieosuuteen 30.9.2020 ja 25.1.2022 ja sivistystoimiston toimistosihteeri 30.9.2020. Tuolloin on varmistuttu, etteivät tien olosuhteet ole muuttuneet. Toisella viranhaltijalla on kokemusta Enonkosken koulukyytien järjestämisestä yli 10 vuotta ja toisella melkein 20 vuotta, joten tieosuus on entuudestaan tuttu. Jos kunta myöntäisi koulukyydin 1. ja 2. vuosiluokalle, se asettaisi kunnan muissa osissa kulkevat eriarvoiseen asemaan.

Valittajat ovat antaneet vastineen, jonka mukaan kunta ei kerro, mikä kunnan Koululiitu-ohjelmaa tiukempi linja on, eikä tällöin voida olla varmoja, että kaikki kunnan eri osissa asuvat lapset tulevat kohdelluiksi tasapuolisesti. Kunta on ottanut Koululiitu-ohjelman käyttöön syksyllä 2020, kun valittajien asia oli lautakunnan käsittelyssä esikoululaisen osalta. Lausunnossaan kunta ohittaa Koululiitu-ohjelman selvityksen vain toteamalla, ettei se käytä Koululiitu-ohjelmaa perusteena koulukuljetuksen myöntämisessä. Päätöksen

perustelut eivät riitä hakemuksen hylkäämiseen, koska niiden pohjana esitettyä linjausta ei pystytä konkreettisesti näyttämään toteen.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 11.1.2022 antamallaan päätöksellä nro 38/2022 kumonnut Enonkosken kunnan sivistyslautakunnan päätöksen 8.9.2021 § 39 ja palauttanut asian viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan sivistyslautakunnan päätöstä ei ole perusteltu hallintolain 45 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Asiassa ei ole myöskään ilmennyt sellaisia hallintolain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettuja syitä, joiden nojalla päätöksen perustelut voidaan jättää esittämättä.

HALLINTO-OIKEUDEN RATKAISU

Hallinto-oikeus kumoaa Enonkosken kunnan sivistyslautakunnan päätöksen 2.2.2022 § 8 siltä osin kuin lapselle ei ole myönnetty koulukuljetusta ja palauttaa asian viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovellettava säännös

Perusopetuslain 32 §:n 1 momentin jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. (---) Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Asiassa saatu selvitys ja johtopäätökset

Asiassa on kyse siitä, muodostuuko lapsen itsekuljettava osuus lapsen ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen lapselle perusopetuslain 32 §:n 1 momentin mukaisesti liian vaaralliseksi.

Perusopetuslain 32 §:n 1 momentin mukaisesti koulumatkan vaikeus, rasittavuus ja vaarallisuus on arvioitava aina tapauskohtaisesti oppilaan ikä ja muut henkilökohtaiset olosuhteet huomioon ottaen. Lisäksi tien vaarallisuuden arvioinnissa käytetty selvitys tulee ottaa kokonaisuudessaan huomioon päätöstä tehtäessä, jotta hakija saa tiedon kaikista niistä seikoista, jotka ovat vaikuttaneet kokonaisharkintaan.

Valittajat ovat hakeneet 1. vuosiluokkaa käyvälle lapselleen maksutonta koulukuljetusta 1. ja 2. vuosiluokkien ajaksi koulumatkan vaarallisuuden perusteella. Asiassa saadun selvityksen mukaan lapsen 700 metrin itsekuljettava osuus kulkee Enonkoskentien eli seututien 471 reunaan Ihaniementien risteyksessä olevalle linja-autopysäkillä. Enonkoskentiellä ei

ole valaistusta eikä kevyen liikenteen väylää ja tiellä on 80 km/h nopeusrajoitus. Talvisin tie on pimeä ja kapea. Valituksen liitteenä toimitetun Koululiitu-ohjelman kartan mukaan lapsen itsekuljettavan osuuden riskiluku on 240.7 ja tie voi olla vaarallinen 5. vuosiluokan oppilaille. Viranomaisen lausunnon mukana toimitetun Koululiitu-ohjelman kartan mukaan Ihamaniementien ylitys saattaa olla turvaton 2. tai 3. vuosiluokan oppilaille kunnan oman harkinnan mukaan. Ihamaniementien risteuksen jälkeen Enonkoskentien kartan väri vaihtuu niin, että tie voi olla vaarallinen 4. vuosiluokan oppilaille.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan viranomaisella on vuosikymmenien kokemus koulukuljetusten järjestämisestä, eikä viranomaisen käytä Koululiitu-ohjelmaa perusteena järjestäessään koulukuljetuksia ja esimerkiksi tien 471 varrella viranomaisella on suosituksia tiukempi linja koulukuljetusten myöntämisessä. Viranomaisen ei ole esittänyt tarkempaa selvitystä siitä, mikä tämä linja on tai miten tieosuuksien vaarallisuutta kunnassa arvioidaan. Viranomaisen ei ole myöskään esittänyt tarkempaa selvitystä tekemistään havainnoista tutustumiskäynneillä koulureitille 30.9.2020 ja 25.1.2022. Näin ollen hallinto-oikeus katsoo, ettei viranomaisen ole esittänyt sellaista konkreettista selvitystä lapsen itsekuljettavalta koulumatkalta, joka osoittaisi, ettei koulumatka olisi Koululiitu-ohjelman tiedoista ja valittajan esittämistä seikoista huolimatta vaarallinen 1. luokkaa käyväälle lapselle.

Tähän nähden ja Enonkoskentiestä (seututie 471) saatu selvitys sekä lapsen ikä huomioon ottaen lapsen itsekuljettavaa osuutta on pidettävä perusopetuslain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla liian vaarallisena. Lapsella on siten oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen myös tältä osin tai vaihtoehtoisesti kuljettamista tai saattamista varten myönnettävään riittävään avustukseen. Näin ollen valituksenlainen päätös on kumottava siltä osin kuin lapselle ei ole myönnetty koulukuljetusta ja palautettava viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainittu

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupa.

Valitusosoitus on liitteenä (HOL valituslupa).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Minna Iivanainen ja Marjo Wenho.

Esittelijä

Tiia Kallinen

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

[REDACTED] sähköinen tiedoksianto

Tämä päätös lähetetään tiedoksi valituskirjelmässä ilmoitetulle yhteys henkilölle [REDACTED], jonka on hallintolain 68 §:n 1 momentissa säädetyn vahingonkorvausvastuun uhalla ilmoitettava tiedoksisaanista viipymättä toiselle valittajalle [REDACTED].

Oikeudenkäyntimaksu

maksutta

Jäljennös

Enonkosken kunnan sivistyslautakunta, sähköpostitse antopäivänä, asiakirjat seuraa

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen tai sähköisen viestin saapumispäivänä.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus, PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖKSESTÄ PERITTÄVÄ OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa, lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita, yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa, mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa eikä asioissa, joiden käsittely on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa maksu kuitenkin peritään riippumatta lopputuloksesta. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain (257/2002) nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015).